

Sygnatura akt: V GC 517/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

K., dnia 15 grudnia 2016r.

Sąd Rejonowy w Kaliszu w V Wydziale Gospodarczym w składzie:

Przewodniczący: SSR Jan Matecki

Protokolant: Ewelina Bartoszevska

po rozpoznaniu w dniu 2 grudnia 2016r. w Kaliszu

na rozprawie sprawy

z powództwa (...) Sp. z o.o. z/s w O. W..

przeciwko I. S., P. S.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanych I. S., P. S. na rzecz powoda (...) Sp. z o.o. z/s w O. W.. solidarnie kwotę 7 496,00 zł (siedem tysięcy czterysta dziewięćdziesiąt sześć złotych) wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 17 stycznia 2015 roku do dnia zapłaty
2. zasądza od pozwanych na rzecz powoda solidarnie kwotę 1 467,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 1 200,00 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego
3. zasądza od pozwanych solidarnie na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego w Kaliszu kwotę 702,07 zł tytułem zwrotu kosztów podróży świadka wypłaconą tymczasowo z sum Skarbu Państwa Sądu Rejonowego w Kaliszu

SSR Jan Matecki

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 2 lutego 2015 roku powód (...) Sp. z o.o. z/s w O. W.. wniosła o zasądzenie od I. i P. S. solidarnie kwoty 7 496,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 17 stycznia 2015 roku do dnia zapłaty oraz o zasądzenie na jej rzecz kosztów postępowania. W uzasadnieniu wniesionego pozwu powódka stwierdziła, że kwota dochodzona pozwem należna jest jej z tytułu zawartej przez nią z pozwanymi umowy. W umowie o powierniczym przelewie wierzytelności z 13 marca 2014 roku pozwani zobowiązali się do zapłaty powódce należności dochodzonej pozwem. Do pozwu powód dołączył treść umowy łączącej strony, wezwanie pozwanych do zapłaty oraz treść dokumentów – nakazu zapłaty z 24 lipca 2014 roku wydanego przez Sąd Okręgowy w Łodzi, sprzeciwu od nakazu zapłaty, które to dokumenty potwierdzać miały realizację przez powoda umowy. Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym wydanym w dniu 28 lutego 2015 roku Sąd Rejonowy w Kaliszu zasądził na rzecz powoda kwotę objętą pozwem wraz z odsetkami i kosztami postępowania. Od wydanego nakazu zapłaty sprzeciw wniósł pełnomocnik pozwanych. We wniesionym sprzeciwie pozwani zaskarżyli nakaz zapłaty w całości zarzucając powodowi brak materialno – prawnej podstawy zobowiązania łączącego strony z uwagi na uchylenie się przez pozwanych na podstawie art. 84 k.c. od skutków prawnych oświadczenia woli złożonego przez pozwanych pod wpływem błędu co do treści czynności prawnej – sprzeciw k. 34 – 39 akt, oświadczenie k. 42, 43 akt.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Strony są podmiotami gospodarczymi. W ramach prowadzonej działalności gospodarczej 13 marca 2014 roku strony zawarły umowę o powierniczym przelewie wierzytelności i windykacji roszczeń. Pozwani przenieśli umową swoją wierzytelność przysługującym im wobec (...) Sp. z o.o. z/s w P.. Strony w umowie szczegółowo określiły przysługujące im prawa i obowiązki. W paragrafie 8 punkt 3 strony postanowiły że wszelkie koszty związane z dochodzeniem wierzytelności na drodze sądowej i komorniczej ponosi powierzający (pozwani) za wyjątkiem kosztów zastępstwa prawnego. Koszty te płatne są przejmującemu (powodowi) w terminie 3 dni od daty doręczenia wezwania do ich zapłaty. W przypadku nie uiszczenia tych kosztów przejmującemu (powodowi) umowa jest wypowiedzana powierzającemu (pozwany) z prawem do wynagrodzenia na podstawie 7. W przypadku spornych wierzytelności koszty zastępstwa prawnego w wysokości stawek minimalnych plus VAT przewidzianych w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości (DZ. U. 2002 nr 163 poz. 1348) ponosi również powierzający (pozwany) i są one płatne w terminie 3 dni od daty doręczenia wezwania do zapłaty. W przypadku prowadzenia spraw w II instancji przez pełnomocnika procesowego za II instancję należą mu się koszty zastępstwa prawnego w wysokości stawek minimalnych plus VAT przewidzianych w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości. Koszty te ponosi również powierzający i są płatne w terminie 3 dni od daty doręczenia wezwania. W paragrafie 9 umowy punkt 3 strony postanowiły, że w przypadku zakwestionowania przez dłużnika zasadności roszczenia na etapie postępowanie przedsądowego lub sporu sądowego to jest wniesienia przez dłużnika sprzeciwu, wydania nakazu zapłaty bądź też skierowania sprawy do rozpoznania na zasadach ogólnych powierzający zobowiązany jest w terminie 3 dni od daty doręczenia od przejmującego wezwania do zapłaty do wpłacenia zaliczki w wysokości w 25% uzgodnionego w umowie wynagrodzenia plus VAT. W paragrafie 7 strony określiły że za skutecznie przeprowadzenie czynności windykacyjnych wierzytelności objętych umową przejmującemu przysługuje procentowe wynagrodzenie prowizyjne w wysokości 10% należności głównej powiększone o podatek VAT oraz ustawowe lub umowne odsetki naliczone od należności głównej. Umowa została podpisana przez powierzających (pozwanych) oraz w imieniu powoda (przejmującego) przez prokurenta samoistnego A. L.. Umowa została podpisana po przeprowadzonych negocjacjach z pozwanymi które w imieniu powoda prowadził jego przedstawiciel B. K.. B. K. trzykrotnie spotkał się z pozwanymi w czasie których to spotkań prowadził negocjacje odnośnie powierniczego przelewu wierzytelności. Przedstawiciel powoda na ostatnim trzecim spotkaniu przedłożył pozwany umowę którą pozwani podpisali. Przed podpisaniem umowy pozwani nie prosili powoda, aby ten przed podpisaniem doręczył im treść umowy po to aby mogli spokojnie przeanalizować wszystkie postanowienia umowy przed jej podpisaniem przez nich – dowód zeznania B. K. k. 87 – 89 akt, W. W. k. 90 – 91 akt, I. S. i P. S. k. 160 – 163 akt. Przed skierowaniem sprawy do Sądu wobec (...) Sp. z o.o. powód podjął działania zmierzające do dobrowolnej zapłaty należności przejętej od pozwanych – dowód zeznania A. L. k. 89 – 90 akt. Ponieważ działania te zakończyły się niepowodzeniem powód skierował sprawę przeciwko (...) Sp. z o.o. z/s w P. pozwem do Sądu Okręgowego w Łodzi. Sąd Okręgowy w Łodzi wydał nakaz zapłaty przeciwko (...) Sp. z o.o. natomiast pozwana spółka (...) wniosła od wydanego nakazu zapłaty sprzeciw. Wobec powyższego powód stosownie do treści paragrafu 8 i 9 umowy o powierniczym przelewie wierzytelności wezwała pozwanych do zapłaty kwoty 7 496,00 zł – dowód zeznania A. L. k. 89 – 90 akt. Wobec odmowy zapłaty należności powód skierował sprawę do Sądu Rejonowego w Kaliszu o zapłatę dochodzonej kwoty 7 496,00 zł. Po wydaniu przez Sąd Rejonowy w Kaliszu nakazu zapłaty od nakazu zapłaty sprzeciw wnieśli pozwani składając oświadczenia o uchyleniu się od skutków prawnych oświadczenia woli złożonego pod wpływem błędu – dowód k. 42, 43 akt.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o załączone do akt sprawy dokumenty oraz zeznania świadków B. K. k. 87 – 89, A. L. k. 89 – 90, W. W. k. 90 – 91, oraz częściowych zeznań I. S. k. 160 – 161, P. S. k. 161 V – 163. Sąd dał wiarę zeznaniom w całości B. K., A. L., W. W.. Zeznania te są ze sobą zgodne, spójne i ze zgromadzonymi w sprawie dokumentami tworzą logiczny obraz okoliczności związanych z zawarciem umowy przez strony i przebiegiem jej realizacji. Sąd nie dał wiary zeznaniom I. S. i P. S. w części jakiej zeznali oni, że zawarli oni umowę na skutek błędu powstałego za sprawą powoda. Pozwani zeznali, iż powód nie poinformował ich o tym że będą musieli oni uiszczać jakiegokolwiek koszty związane z prowadzeniem przez powoda postępowania windykacyjnego. I. S. zeznał na k. 160 akt, iż przedstawiciel powoda mówił jedynie że za wyegzekwowanie należności będzie musiał zapłacić 10% wyegzekwowanej kwoty i będzie to jedyny koszt jaki pozwani będą musieli ponieść. P. S., syn I. S. na k. 161 akt stwierdził, że nie pamięta czy był obecny przy zawieraniu umowy, bo były to zdarzenia dawno temu zaistniałe. W

swoich zeznaniach na k. 162 V akt stwierdził, że strony uzgodniły w czasie negocjacji że mogą dodatkowo wystąpić dodatkowe koszty które będą musieli pozwani zapłacić ale będzie to kwota maksymalnie 2 000,00 zł. Pozwany składając te zeznania stwierdził, że kwota 2 000,00 zł miała dotyczyć odzyskiwania pieniędzy, że nawet jeśli powód wygra sprawę to jeszcze do tego dojdą koszty. Świadek w tym zakresie składał zeznania w sposób chaotyczny – k. 162 V od 00:10:30:456 – 00:10:46:896, nie precyzując dokładne jakie koszty i kiedy pozwany będzie zobowiązany zapłacić. Sąd nie dał wiary zeznaniom pozwanych, są one ze sobą sprzeczne i nielogiczne. I. S. zaprzeczyłby by pozwani byli zobowiązani do zapłaty jakiegokolwiek należności na rzecz powoda poza 10% liczonymi od należności wyegzekwowanej przez powoda, natomiast P. S. w swoich zeznaniach stwierdził, że oprócz 10% należności wyegzekwowanej również strony umówiły się do zapłaty dodatkowych kosztów niezależnych od wyników postępowania które określił on na kwotę 2 000,00 zł. Zeznania te sprzeczne ze sobą, nie spójne w ocenie Sądu nie zasługują na wiarę, stanowią w ocenie Sądu próbę uniknięcia przez pozwanych zapłaty należności wynikłej z zawartej przez strony umowy. Sąd uznał złożone przez pozwanych oświadczenie o uchylenie się od skutków prawnych oświadczenia woli złożonego pod wpływem błędu za nieuprawnione.

W piśmiennictwie i orzecznictwie uważa się, że błędem jest niezgodne z rzeczywistością wyobrażenie o czynności przy czym niezgodność może dotyczyć faktów jak i prawa. Kodeks cywilny nie definiuje błędu, ale przez sprecyzowanie przesłanek mających znaczenie prawne określa które błędy w potocznym znaczeniu tego słowa są uważane przez prawo za wadę oświadczenia woli w rozumieniu artykułu art. 84 – 86 i 88 k.c. będącą podstawą do uchylenia się od skutków prawnych wadliwego oświadczenia. Art. 84 określa dwie niezbędne przesłanki błędu w znaczeniu prawnym:

Musi być to błąd co do czynności prawnej i musi być błędem istotnym. Błąd odnosi się nie wyłączając sfery motywacyjnej do sfery czynności prawnej gdy jest z nią ściśle powiązany, to znaczy dotyczy któregośkolwiek elementu składającego się na jej treść, a nie wyłącznie tych które nie są treścią objęte. Waler istotności błędu musi być zobiektywizowany. Zobiektywizowany charakter błędu wynika z odwołania się do przypuszczenia jak by się w tej sytuacji zachował człowiek oceniający sprawę rozsądnie i nie działający pod wpływem błędu to znaczy czy złożyłby oświadczenie tej treści. Zauważyć należy, iż w niniejszej sprawie jak wynika z załączonej podpisanej przez strony umowy wszystkie powinności stron wobec siebie zostały w sposób szczegółowy określone. Umowa określała kto, kiedy i w jakiej wysokości ponosi koszty postępowania. Z lektury paragrafu 8 i 9 bezspornie wynika że pozwany zobowiązali się do zapłaty kosztów postępowania już na etapie prowadzenia postępowania sądowego przez nabywcę wierzytelności. Nie może być tutaj wątpliwości co do faktu przyjęcia przez nich takiego zobowiązania. Pod umową pozwani zamieścili swoje podpisy. Tłumaczenie na obecnym etapie swojej nieświadomości czy wprowadzeniu przez powoda pozwanych w błąd w ocenie Sądu jest niewiarygodne. Pozwani 3 – krotnie spotykali się z przedstawicielem powoda i mogli się zapoznać z warunkami umowy którą zawierają. Jak wynika z zeznań pozwanych oraz przesłuchanych świadków pozwani nie zażądali doręczenia im przed zawarciem umowy treści umowy, którą zawierali. Oznacza to, że treść umowy była dla nich zrozumiała i jasna. Twierdzenia pozwanych że nie mieli świadomości tego że będą musieli ponieść dodatkowo koszty w przypadku kiedy sprawa okaże się sporną które to określenie również zostało w treści umowy wyjaśnione, jest więc niewiarygodne. Pozwani na k. 5V akt potwierdzili, że zapoznali się z treścią umowy która nie budzi ich zastrzeżeń i podpisują ją po jej przeczytaniu. Nie może więc budzić wątpliwości okoliczność sposobu i wysokości ponoszenia kosztów związanych z zawarciem przez pozwanych umowy. Pozwani są przedsiębiorcami a w związku z tym zawierając umowę są zobowiązani do szczególnej staranności przy zawieraniu umów, tak by zawierane umowy były zgodne z ich potrzebami i wolą. Gdyby przyjąć, że pozwani nie godzili się na taką treść umowy to oznaczałoby to ich niezrozumiałość, wręcz irracjonalną postawę że zawarli umowę której nie chcieli a takie postępowanie byłoby postępowaniem niezrozumiałym i nielogicznym. Nie działali bowiem pod przymusem. Jedynym racjonalnym wyjaśnieniem zawarcia umowy przez pozwanych z powodem w sytuacji w której zaprzeczają oni swym obowiązkiem wynikającym wprost z zawartej umowy byłoby przyjęcie założenia, że wbrew złożonemu oświadczeniu na k. 5 V – paragraf 13 punkt 9 pozwani nie zapoznali się z treścią zawartej przez siebie umowy. W tej sytuacji nie można natomiast twierdzić, iż działali pod wpływem błędu. W orzeczeniu IV CSK 358/08 z 14 stycznia 2009 roku Sąd Najwyższy stwierdził, że nie ma błędu gdy ktoś świadomie składa oświadczenie woli nie znając jego treści, np. składa podpis na dokumencie z którego treścią się nie zapoznał, z natury błędu bowiem wynika przekonanie błędzące, że postrzegany przez niego stan rzeczy odpowiada prawdzie. Innymi słowy nieświadomość niezgodności między własnym

obrazem sytuacji a rzeczywistością stanowi immanentną cechę błędu. Stąd postawa osoby składającej oświadczenie woli świadomie wykluczająca możliwość poznania stanu faktycznego wyłącza błąd. Osoba która świadomie podpisuje dokument nie znając jego treści nie myli się lecz świadomie akceptuje postanowienia zawarte w dokumencie, niezależnie od ich treści. Pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w tym orzeczeniu w pełni podziela Sąd rozpoznający niniejszą sprawę. W zawartej przez siebie umowie strony szczegółowo określiły swoje prawa i obowiązki w tym ustaliły jakie koszty i kiedy pozwani zobowiązani są pokryć, określili w jakiej wysokości i kiedy będą zobowiązani będą zapłacić wynagrodzenie powodowi. W art. 353 ze znaczką 1 k.c. wynika zasada swobody umów zgodnie z którą strony zawierając umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swojego uznania byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego. W ocenie Sądu zawarta przez strony umowa nie sprzeciwia się zasadom określonym w art. 353 ze znaczką 1 k.c. Zawarta umowa przez strony mieści się w regułach określonych tym przepisem. Strony zawierając umowę ukształtowały swoje prawa i obowiązki w sposób szczegółowo określony umową. Nie można zdaniem Sądu przyjąć, iż umowa w lepszej sytuacji stawia jedną ze stron – powoda z powodu obciążenia pozwanych kosztami postępowania. Koszty postępowania sądowego zawsze ponosi w momencie wszczęcia postępowania powód. W przypadku gdyby pozwani sami dochodzili należności przed Sądem lub w ich imieniu ich pełnomocnik, to również zobowiązani byli do pokrycia kosztów postępowania, w tym również pełnomocnika ich reprezentującego. Obciążenie wynikające z paragrafu 9 punkt 3 umowy pozwani przyjęli na siebie dobrowolnie zawierając umowę. Z faktu tego, iż przyjęli obowiązek na siebie zapłaty 25% wynagrodzenia powodowi nie można czynić zarzutu, że działali pod wpływem błędu. W ramach wyrażonej w art. 353 ze znaczką 1 k.c. zasady swobody umów mieści się przyzwolenie na ewentualną nierówność stron umowy, skoro stanowi ona wyraz woli stron – wyrok SN z 18 marca 2008, IV CSK 478/07. Pogląd powyższy podziela Sąd rozpoznający niniejszą sprawę. Skoro strony dobrowolnie bez przymusu zawarły umowę to powinny wywiązać się z jej postanowień. W świetle dokonanych przez Sąd ustaleń brak jest przesłanek do przyjęcia że pozwani działali pod wpływem błędu.

Mając powyższe rozważania na względzie Sąd uznał, iż strony postępowania w sposób świadomy i swobodny podjęły decyzję o zawarciu umowy w dniu 13 marca 2014 roku o powierniczym przelewie wierzytelności i windykacji roszczeń. Należność dochodzona pozwem od powoda znajduje oparcie w paragrafie 8 punkt 3 i paragrafie 9 punkt 3 oraz paragrafie 7 łączącej strony umowy i wobec powyższego Sąd orzekł jak w punkcie 1 wyroku, o odsetkach Sąd orzekł zgodnie z art. 481 k.c., o kosztach Sąd orzekł zgodnie z art. 98 k.p.c.